

ESPURNES BARROQUES

MÚSICA I
EXPERIÈNCIES
AL TERRITORI
BARROC

Bosques umbrosos

PRETÉRITO IMPERFECTO



Diumenge 15 de maig del 2022, 11.30h.

Santuari de la Mare de Déu de Coaner
COANER (Sant Mateu de Bages)

Valora'ns!

LA TEVA OPINIÓ ENS AJUDA A MILLORAR

Escaneja aquest codi QR
i valora els concerts
d'Espurnes Barroques!



Consulta la resta de programació
d'Espurnes Barroques a:

ESPURNESBARROQUES.CAT

ANÒNIM, *No hay que decirle el primor*

Libro de Tonos Humanos s. XVII

JOSÉ DE TORRES (c. 1670 - 1738), *Bosques umbrosos*

Manuscrit de Macworth

Estrivillo

Copla

Rezitado

Aria

Seguidillas

Grave

JUAN OLIVIER ASTORGA (1733 - 1830), *Trío para dos violines y bajo*

Andante

Allegro

Rondeau

SEBASTIÁN DURÓN (1660 - 1716), *La borrachita de amor*

Cançoner de Mallorca

ANÒNIM, *Caro mea. Motet a solo amb 2 violins al Santíssim Sagrament*

Fons de la Basílica del Pi

ANÒNIM, *No hay mas flandes*

Cançoner de Verdú

JOSÉ DE NEBRA (1702 - 1768), *Tempestad grande, amigo*

Seguidilla i Fandango de *Vendado es amor, no es ciego*

Durada musical: 60' sense pausa

NOTES AL PROGRAMA

L'enunciat *Bosques umbrosos* és un bon símil de les *oscure selve* tan anomenades a la literatura italiana. No veure-hi més enllà de la foscor, l'inici d'un camí iniciàtic, la boira que no deixa entreveure el camí. Un mal d'amor. El camí de la foscor cap a la llum.

Aquesta temàtica ens permet unir les diverses obres que presentem, fent una selecció de peces d'autors ibèrics representatius de la seva època, com són José de Torres, José de Nebra, Sebastián Durón o Juan Olivier Astorga, amb un programa que integra música instrumental i vocal.

Aquest títol ha estat prè de la peça principal del programa: la cantada *Bosques umbrosos* de José de Torres. La cantada és un gènere vocal que guarda molta semblança amb la cantata, tan extesa a Itàlia a principis del segle XVII, però que s'adapta a les necessitats dels compositors ibèrics i de la música del barroc hispànic. Precisament, el compositor madrileny José de Torres fou un dels autors que més cantades va crear, desplegant una carrera professional brillant arreu de la Península i aconseguint gran difusió a les Espanyes, Portugal, Itàlia i Gran Bretanya. Tant fou així, que fins i tot el Manuscrit de Macworth de Gal·les conté —entre altres composicions de diversos autors espanyols— onze cantades seves que no es troben duplicades en cap altre document. Una d'elles és, precisament, la que podreu escoltar avui.

El *tono humano* es un gènere genuïnament ibèric del segle XVII, mostres representatives del qual són *No hay que decirle el primor*, *La borrachita de amor* i *No hay más flandes*. Totes tres partitures han estat adaptades a la instrumentació de l'ensemble, ja que les característiques d'aquestes composicions permetien una gran versatilitat instrumental i interpretativa, que en garantia la difusió. *La borrachita de amor* és un *tono* de Sebastián Durón, del qual se'n troba una versió al cançoner de Mallorca. La seva estructura i les característiques musicals fan que sigui idònia per interpretar solament amb baix continu i cantant, podent-ne realçar al màxim, així, el contingut líric. *No hay que decirle el primor* i *No hay más flandes* son dos *tonos* anònims, el primer dels quals pertany al *Libro de Tonos Humanos* i el segon al *Cançoner de Verdú*.

Ja de característiques clàssiques presentem el *Trío para dos violines y bajo* de

Juan Olivier Astorga i *Caro mea*, una peça recuperada de l'Arxiu de la Basílica del Pi escrita per a veu solista amb l'acompanyament de dos violins. Aquesta peça musica un text sobre la transsubstanciació cristiana del pa i del vi en el cos i la sang de Crist, a partir d'una ària d'òpera coneguda a l'època. Aquest procediment, ben habitual durant el Barroc, té aquí una dimensió irònica si el llegim amb ulls moderns: i és que, en aquest cas, la música d'òpera es "transsubstancia" en música religiosa pel fet d'utilitzar un text religiós. Tot i que ambdues obres indiquen que son per a dos violins, s'ha fet una adaptació per a violí i traverso, fórmula recurrent també en aquella època.

El programa es clou amb el duet adaptat *Tempestad grande, amigo*, seguidilla i fandango de la sarsuela *Vendado es amor, no es ciego* de José de Nebra, si bé, en aquest cas, el camí de la foscor acaba entre déus, amb una batalla olímpica que té com a causa l'Amor.

Així finim un viatge a través d'històries d'amor no correspost, de passions i bogeria descontrolada, de lírica altament descriptiva i representativa, d'ànimes pertorbades, d'ànimes que riuen, que ploren, que s'enfaden, que s'alegren, que es desesperen, volent donar vida a uns personatges, a una lírica i a una música que imprimeix un caràcter i una retòrica única en el llegat narratiu de la lírica ibèrica.

Montserrat Isanta i David Gutiérrez

Músics

FITXA ARTÍSTICA

Montserrat Isanta i Barcons, cantant

David Gutiérrez Aguilar, traverso

Borja Gimeno Molina, violí

Feliu Llobet Caixach, violoncel

Alejandro Fernández Martínez, clavicèmbal

Ana Nicolás de Cabo, percussió

Pretérito Imperfecto és un ensemble format per joves músics dedicat a la interpretació històrica del repertori barroc i preclàssic hispànic.

Reunits per primera vegada com a quartet instrumental a l'ECOS Festival de Sierra Espuña decideixen continuar la seva formació a l'ESMUC. Amb el temps s'obren al repertori vocal amb la incorporació de la veu i remodelen la seva textura sonora sumant-hi la percussió. Els objectius: ànim profund de divulgar la música i la lírica del Segle d'Or, compartir-la i gaudir-la.

Han tocat a l'International Young Artist's Presentation, a Anvers, rebent formació de Raquel Andueza i Peter van Heyghen. A més, han pogut actuar a l'Oude Muziek Festival d'Utrecht, així com en diversos indrets de la geografia espanyola com Barcelona, Cartagena, Solsona, Múrcia, Estella-Lizarra...

Actualment és ensemble resident de la Basílica del Pi i membre col·laborador del Projecte Patmus de recuperació del patrimoni musical de l'Església de Barcelona.

Fleca de la Font

Xocolates Oro Vivo

Amb el suport de:



Amb la col·laboració de:



Ajuntament de Manresa



Ajuntament de Solsona



Ajuntament de La Coma i La Pedra



Ajuntament de Pinell del Solsonès



Ajuntament de Sant Mateu de Bages



Ajuntament de Sant Martí Sesgueioles



Ajuntament de Fonollosa



Ajuntament de Cardona



Ajuntament de Rier



Ajuntament de Sant Llorenç de Morunys



Ajuntament de Súria



Ajuntament de Guissonà



Ajuntament de Sant Guim de Freixenet



Ajuntament de Pujalt



Ajuntament d'Igualada



Ajuntament de Tora



Ajuntament d'Estarès



Ajuntament de Cervera



Ajuntament de Pinós



CONSELL COMARCAL DE LA SEGARRA



CONSELL COMARCAL DE L'ALT SOLSONÈS



CONSELL COMARCAL DE L'ALT PENEDÈS



SOLSONÈS



ara lleida



grup alba



amical



AMPANS



ampar



Manresa 2022 Transforma



Fundació Turisme i Fires de Manresa



M!



GOBIERNO DE ESPAÑA



MINISTERIO DE CULTURA Y TURISMO



inaem



BISBAT DE SOLSONA



BISBAT DE VIC



COVA SANT IGNASI MANRESA



Jesuïtes Catalunya



IGUALADA CAPITAL DE LA CULTURA CATALANA 2022



FCACU



ÒMNIMUM



COSTERS DEL SEGRE



Pla de RAGES



aie



es muc



JM Catalunya



CONSELLERIA DE FONTS EUROPEUS I UNIVERSITAT I CULTURA



institut d'estudis balearics



CALAF GRUP



PORC DE PALOU



AIRA 7030tòic



OLIVA TORRAS GRUP



URCOTEX



SERTIC SA



Vila Vila



obres i serveis



DISTRIBUCIÓ DE GASOL



MAS

Amb l'ajut de:

Jordi Vilar Materials Bioconstructius · Farmàcia Planas · Gestoria Mas · Alapont · AGEC · Tèxtil Oliu · Òptica Jané · Remsa, SL Vidres Solsona · La Farga del Solsonès · Cardona Motors · Tallers Ballús · Koobin · Knauf · Constructora del Cardoner Excavacions Cots Codina · Constructora de Solsona · Fruits Taribó · Mengem Bages · Dasler, S. A · Farmàcia Òptica Casas Oli Migjorn · Espar Sala · perequadrench / arquitectura · Picó Gràfics · Tegecom · Ganivets Pallarès · La Mare Cultural El Monegal · Hotel Sant Roc · Al·lotjaments rurals l'Era d'en Bella · Hotel Bremon · Urbi Apartments · El Miracle Apartaments La Garriga de Castelladral · Ca la Rosita · ACEM · Conservatori Música Manresa · Assoc. Joan Carles i Amat · Assoc. Riubrogent Antiga Casa Magí · Assoc. Amics de Vergós Guerreat · Assoc. Amics de Coaner · Amics de l'Orgue de St. Llorenç de Morunys

Productors:

Forn de Cabrianes · Cerveses La Pirata · Forn de pa Camps · Ca la Roseta · Forn Jorba · Celler Roc Falcon · Masia Tonicoll Casa Cavallera, Agroturisme i Agricultura ecològica · Restaurant El Cigronet · Xocolates Oro Vivo · Fleca de la Font · Pastoret Casa Dalmases · Xocolates Aynousé · Celler Collbaix · El Molí · Porc de Palou · Joviat · Oller del Mas · Aviram Maria · Cal Rosal Restaurant Molí de Boixeda · Parc de les Olors de Claret · Restaurant Casal de Castelltallat · Cafès Gener · Biolord Formatgeria Valette · Pastisseria Fidel · Oli Migjorn · Un pam de terra · Mel de Sant Guim · Comunitat boliviana d'Igualada Gebrat · Gelats i sorbets ecològics · Celler Grau i Grau · Restaurant Can Patoí · Selecte Wine Store · Celler El Miracle Formatgeria El Miracle · Restaurant El Miracle · Mel de Su · Comalats · Formatges Veciana · L'Antic Forn

Mitjans col·laboradors:

